

Domácí úkol 1

1. Z obou datových souborů načtěte texty k analýze. Pro každý text zvlášť odhadněte pravděpodobnosti znaků (symbolů včetně mezery), které se v textech vyskytují. Výsledné pravděpodobnosti graficky znázorněte.

Načtení souborů:

```
In [1]: import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
import numpy as np

f1 = open('../source/011.txt', 'r')
f2 = open('../source/006.txt', 'r')
```

Spočtení pravděpodobností pro každý znak z textů:

Pro každý soubor zvlášť projdeme načtený text (první řádka má být dle zadání ignorována) a spočítáme výskyty jednotlivých znaků. Pravděpodobnosti pro jednotlivé znaky poté získáme následujícím bodovým odhadem:

$$p_i = \frac{\text{počet výskytů } i\text{-tého znaku}}{\text{celkový počet znaků}},$$

kde p_i je pravděpodobnost i -tého znaku.

```
In [2]: def char_probabilities(file) -> list[tuple[str, float]]:
    # Read lines except the first one
    lines = file.readlines()[1:]

    # Parse lines to characters
    chars = []
    for l in lines:
        chars.extend(c for c in l)

    char_count = len(chars)

    # Count char occurrences
    occ = {}
    for c in chars:
        if c in occ:
            occ[c] += 1
        else:
            occ[c] = 1

    # Count char probabilities
    probabilities = {}
    for c, count in occ.items():
        probabilities[c] = count / char_count

    # Sort and return probabilities
    return [(k, v) for k, v in sorted(probabilities.items(), key=lambda item:
```

```

probabilities1 = char_probabilities(f1)
probabilities2 = char_probabilities(f2)
print('Pravděpodobnosti jednotlivých znaků v textu {} jsou:\n{}'.format(f1.name, probabilities1))
print('Pravděpodobnosti jednotlivých znaků v textu {} jsou:\n{}'.format(f2.name, probabilities2))

```

Pravděpodobnosti jednotlivých znaků v textu ../source/011.txt jsou:

```

[(' ', 0.20561816103217376), ('e', 0.08835538134901193), ('t', 0.07724971419238935), ('o', 0.07186019924873428), ('a', 0.05879470847623714), ('h', 0.05307855626326964), ('n', 0.0514453699167075), ('i', 0.049158909031520495), ('s', 0.04883227176220807), ('r', 0.04246284501061571), ('d', 0.03935979095214764), ('l', 0.03184713375796178), ('u', 0.025314388371713212), ('m', 0.024661113833088357), ('y', 0.02025151069737057), ('w', 0.019434917524089497), ('f', 0.01649518210027764), ('c', 0.015188633023027927), ('g', 0.014045402580434428), ('p', 0.013228809407153356), ('b', 0.012902172137840928), ('k', 0.010125755348685286), ('v', 0.006859382655560999), ('j', 0.0019598236158745713), ('x', 0.0008165931732810714), ('q', 0.0004899559039686428), ('z', 0.00016331863465621427)]

```

Pravděpodobnosti jednotlivých znaků v textu ../source/006.txt jsou:

```

[(' ', 0.19557005494505494), ('e', 0.10491071428571429), ('t', 0.06593406593406594), ('n', 0.06301510989010989), ('a', 0.06129807692307692), ('o', 0.060267857142857144), ('h', 0.05511675824175824), ('s', 0.051167582417582416), ('i', 0.047561813186813184), ('r', 0.04515796703296703), ('d', 0.034684065934065936), ('l', 0.027644230769230768), ('w', 0.025755494505494504), ('u', 0.024210164835164836), ('m', 0.021291208791208792), ('g', 0.019402472527472528), ('c', 0.018200549450549452), ('f', 0.017342032967032968), ('y', 0.01665521978021978), ('p', 0.012706043956043956), ('b', 0.01098901098901099), ('k', 0.008413461538461538), ('v', 0.007726648351648352), ('x', 0.002232142857142857), ('j', 0.001201923076923077), ('q', 0.001201923076923077), ('z', 0.00034340659340659343)]

```

Zobrazení získaných pravděpodobností pomocí grafů:

In [3]:

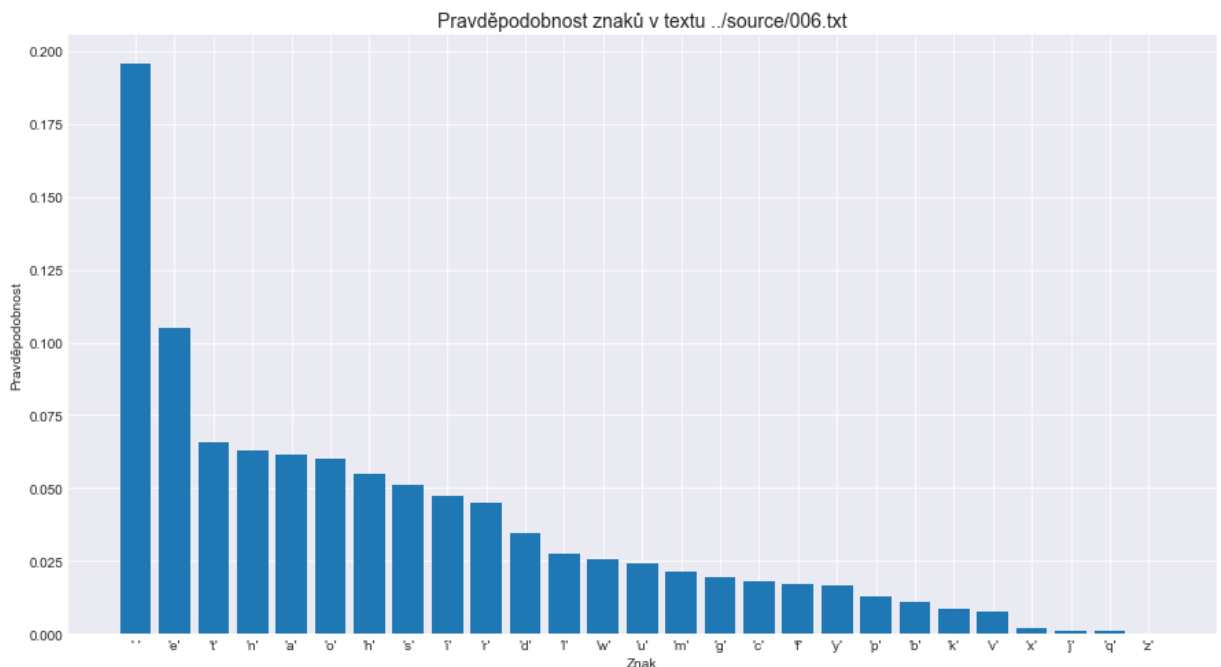
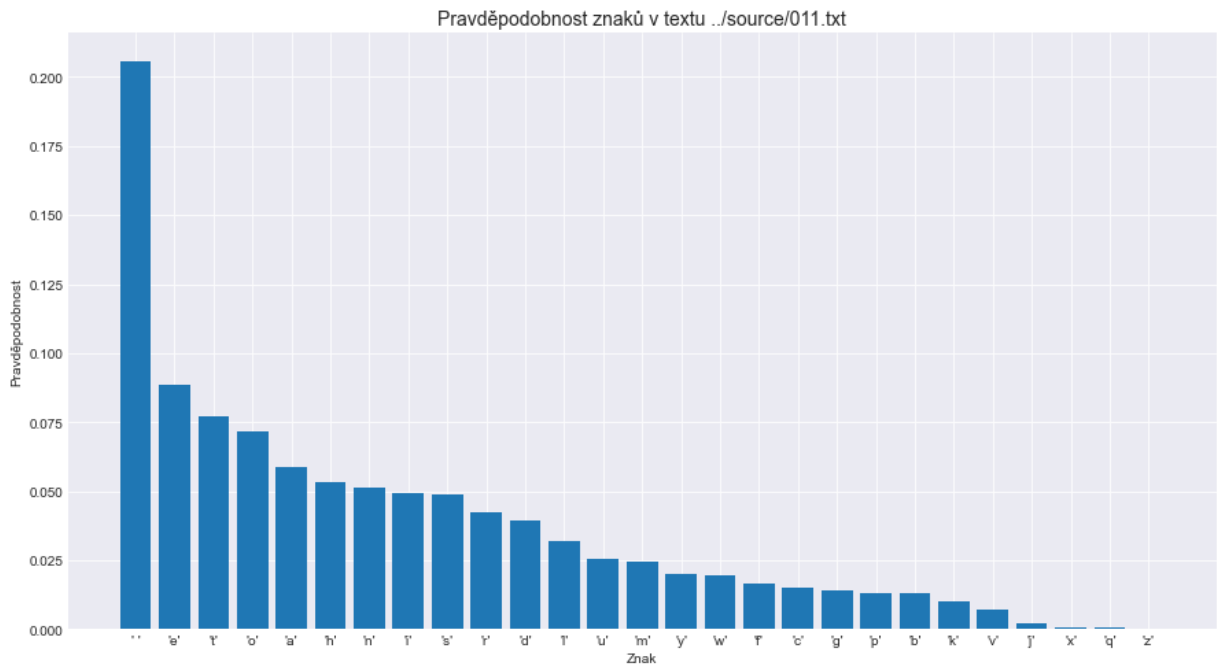
```

plt.rcParams['figure.figsize'] = [15, 8]
plt.style.use('seaborn-darkgrid')

def plot_probabilities(data, filename):
    plt.xlabel('Znak')
    plt.ylabel('Pravděpodobnost')
    x_values = range(len(data))
    plt.bar(x_values, [probability for char, probability in data])
    plt.xticks(x_values, ['\{}'\{}'.format(char) for char, probability in data])
    plt.title('Pravděpodobnost znaků v textu {}'.format(filename), fontsize=12)
    plt.show()

plot_probabilities(probabilities1, f1.name)
plot_probabilities(probabilities2, f2.name)

```


2. Pro každý text zvlášť spočtete entropii odhadnutého rozdělení znaků.

Entropii $H(X)$ diskretní náhodné veličiny X definujeme vztahem:

$$H(X) = - \sum_{x \in X} p(x) \log p(x)$$

In [4]:

```
def char_entropy(char_probabilities) -> float:
    entropy = 0
    for c, p in char_probabilities:
        entropy -= p * np.log2(p)
    return entropy

entropy1 = char_entropy(probabilities1)
entropy2 = char_entropy(probabilities2)
print('Entropie textu {} je {}'.format(f1.name, entropy1))
print('Entropie textu {} je {}'.format(f2.name, entropy2))
```

Entropie textu ../source/011.txt je 4.0639057100402844.
Entropie textu ../source/006.txt je 4.085023448817993.

3. Nalezněte optimální binární instantní kód C pro kódování znaků **prvního** z textů.

Pro nalezení optimálního kódu použijeme algoritmus pro sestavení binárního Huffmanova kódu. Algoritmus implementujeme pomocí rekurze, kdy nejprve spojujeme nejméně pravděpodobné jevy a při návratu z rekurze přidělujeme agregovaným znakům binární kódy.

In [5]:

```
def get_split_values(word, word_part: int, old_code: str, code_char: str):
    char = word[word_part][0]
    probability = word[word_part][1]
    code = old_code + code_char
    return char, probability, code

def make_code(char_probabilities):
    if len(char_probabilities) <= 2:
        index = 0
        ret = []
        for c, p in char_probabilities:
            ret += [(c, p, str(index))]
            index += 1
        return ret

    two_least_probable = char_probabilities[-2:]
    new_combined = [(two_least_probable[0][0] + two_least_probable[1][0], two_least_probable[0][1] + two_least_probable[1][1])]
    ret2 = make_code(sorted(char_probabilities[:-2] + new_combined, key=lambda item: item[1]))
    # print(ret2, char_probabilities, len(char_probabilities))
    new_list = []
    for char, p, code in ret2:
        if new_combined[0][0] == char:
            old_code = code
            new_list += [get_split_values(two_least_probable[0], 0, old_code, '0')]
            new_list += [get_split_values(two_least_probable[0], 1, old_code, '1')]
        else:
            new_list += [(char, p, code)]
    return new_list

instant_code1 = sorted(make_code(probabilities1), key=lambda item: item[1], reverse=True)
pd.DataFrame({'Kódová slova pro kód $C$': [code for _, _, code in instant_code1]})
```

Out[5]:

Kódová slova pro kód C	
' '	10
'e'	0001
't'	0011
'o'	0100
'a'	0110
'h'	1100
'n'	1101
'i'	1111
's'	00000
'r'	00001
'd'	00101

Kódová slova pro kód C	
'l'	01011
'u'	11100
'm'	11101
'y'	001001
'w'	010100
'f'	010101
'c'	011100
'g'	011101
'p'	011110
'b'	011111
'k'	0010001
'v'	00100000
'j'	001000010
'x'	0010000110
'q'	00100001110
'z'	00100001111

4. Pro každý text zvlášť spočtete střední délku kódu C a porovnejte ji s entropií rozdělení znaků. Je kód C optimální i pro druhý text?

Střední délka kódů e entropie rozdělení znaků

Střední délku $L(C)$ kódu C náhodné veličiny X s rozdělením $p(x)$ a délkou $l(x)$ definujeme jako:

$$L(C) = \sum_{x \in X} l(x)p(x).$$

In [6]:

```
def average_code_length(instant_codes):
    avg_length = 0
    for _, p, code in instant_codes:
        avg_length += p * len(code)
    return avg_length

# Compute average length of C for text 1
avg_length1 = average_code_length(instant_code1)

# Compute optimal instant code for text 2
instant_code2_optimal = sorted(make_code(probabilities2), key=lambda item: item)
avg_length2_optimal = average_code_length(instant_code2_optimal)

df = pd.DataFrame({
    'Soubor': [f1.name, f2.name],
    'Střední délka optimálního kódu $C$': [avg_length1, avg_length2_optimal],
    'Entropie rozdělení znaků': [entropy1, entropy2]})
df.style.set_properties(**{'text-align': 'center'}).hide_index()
```

Out[6]:

Soubor	Střední délka optimálního kódu C	Entropie rozdělení znaků
../source/011.txt	4.101421	4.063906
../source/006.txt	4.126545	4.085023

V tabulce jsou vidět spočítané střední délky optimálních kódů pro oba texty. Dále jsou v tabulce dříve spočítané entropie rozdělení znaků. Je zřejmé, že střední délky kódů jsou velmi blízko spočítaných entropií rozdělení znaků a platí i následující vztah:

$$H(X) \leq L(C) < H(X) + 1.$$

Použití kódu prvního textu pro druhý text

Nejprve připomeňme, že optimální kód je takový kód, který má nejmenší střední délku. Střední délku optimálního kódu C_2 pro druhý text již známe (spočítali jsme výše). Nyní tedy spočítáme střední délku kódu C_1 (sestaveného pro první text) při jeho použití pro druhý text. Pokud má být kód C_1 optimální i pro druhý text, tak jeho střední délka musí být rovna střední délce optimálního kódu C_2 .

Pozn.: Lepší být nemůže, protože jinak by původně vytvořený instantní kód C_2 nebyl optimální pro druhý text, což je v rozporu s větou o tom, že Huffmanův kód je optimální.

In [7]:

```
# Use instant code C for text 2
instant_code2_c = []
for char1, _, code1 in instant_code1:
    for char2, p, _ in instant_code2_optimal:
        if char1 == char2:
            instant_code2_c += [(char1, p, code1)]

# Check average length of C for text 2
avg_length2_c = average_code_length(instant_code2_c)

print('Střední délka kódu C\N{SUBSCRIPT ONE} pro druhý text je {}'.format(
print('Střední délka optimálního kódu pro druhý text je {}'.format(avg_length2_optimal))
# Compare optimal instant code with C for text 2
if avg_length2_optimal < avg_length2_c:
    print('Binární instantní kód prvního textu ({} ) není optimalní pro druhý
else:
    print('Binární instantní kód prvního textu ({} ) je optimalní i pro druhý
```

Střední délka kódu C_1 pro druhý text je 4.141483516483518.

Střední délka optimálního kódu pro druhý text je 4.126545329670331.

Binární instantní kód prvního textu (../source/011.txt) není optimalní pro druhý text (../source/006.txt).